

**ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків
НАМН України», м. Харків**

АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩНИХ ТА СПАДКОВИХ ЧИННИКІВ У СІМ'ЯХ ДІВЧАТ З ДЕФІЦИТОМ ТА НОРМАЛЬНОЮ МАСОЮ ТІЛА ПРИ ОЛІГОМЕНОРЕЇ

**Аспірант Дружиніна А.Є.
Професор Багацька Н.В.
Д-р мед. наук Диннік В.О.**

АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

В Україні в останні роки головним завданням, що постає перед суспільством, є збереження репродуктивного потенціалу дівчат-підлітків. Це обумовлено їх вступом у репродуктивний вік у найближчий час, що сприятиме поліпшенню демографічної ситуації в нашій країні.

В усьому світі відмічається поступове збільшення частоти порушень менструальної функції у дівчат, що може призводити до формування відхилень репродуктивної системи в оптимальному фертильному віці.

Під впливом комплексу факторів зовнішнього середовища можуть відбуватися патологічні зміни в різних органах і системах, зокрема функціональні, морфологічні та генетичні.

Встановлено, що у виникненні олігоменореї у дівчат-підлітків суттєву роль відіграє спадкова обтяженість щодо ендокринозалежних захворювань статеві системи та іншої ендокринної патології.

Мета дослідження

Вивчення ендогенних та екзогенних чинників у сім'ях дівчат з різною масою тіла при олігоменореї.

Матеріали та методи. Генеалогічний аналіз проведено в 58 сім'ях дівчат-підлітків 12-17 років з олігоменореєю (ОМ), з яких 45 з нормальною масою тіла, 13 – з дефіцитом маси тіла, що були обстежені в лабораторії медичної генетики ДУ «ІОЗДП НАМН». Статистична обробка результатів дослідження виконувалася з визначенням значущості розбіжностей між ознаками, що порівнювались, за критерієм Стьюдента.

Фактори ризику , що викликають розвиток патологічного перебігу менструацій

Медико-біологічні фактори

Сукупність екологічних факторів

Соціально-гігієнічні чинники

22,4%

15,6%

14,2%

-
- У родоводах дівчат з олігоменореєю з'ясовували наявність негативних ендогенних та екзогенних чинників та хронічних неінфекційних хвороб у родичів 3-х ступенів.
 - Аналізували три ступеня спорідненості з пробандом:
 - I ступінь – батьки, матері, рідні брати та сестри;
 - II ступінь – бабусі, діди, полусибси (брати і сестри), дядьки, тітки;
 - III ступінь – двоюрідні брати та сестри, прапрабатьки.
 - Статистична обробка результатів дослідження проводилася в пакеті статистичних програм *Excel*.

Ендогенні та екзогенні чинники, які досліджувались в родинах дівчат з олігоменореєю

Ендогенні фактори

1. Перебіг вагітності у матерів
2. Перебіг пологів у матерів
3. Спадкова обтяженість

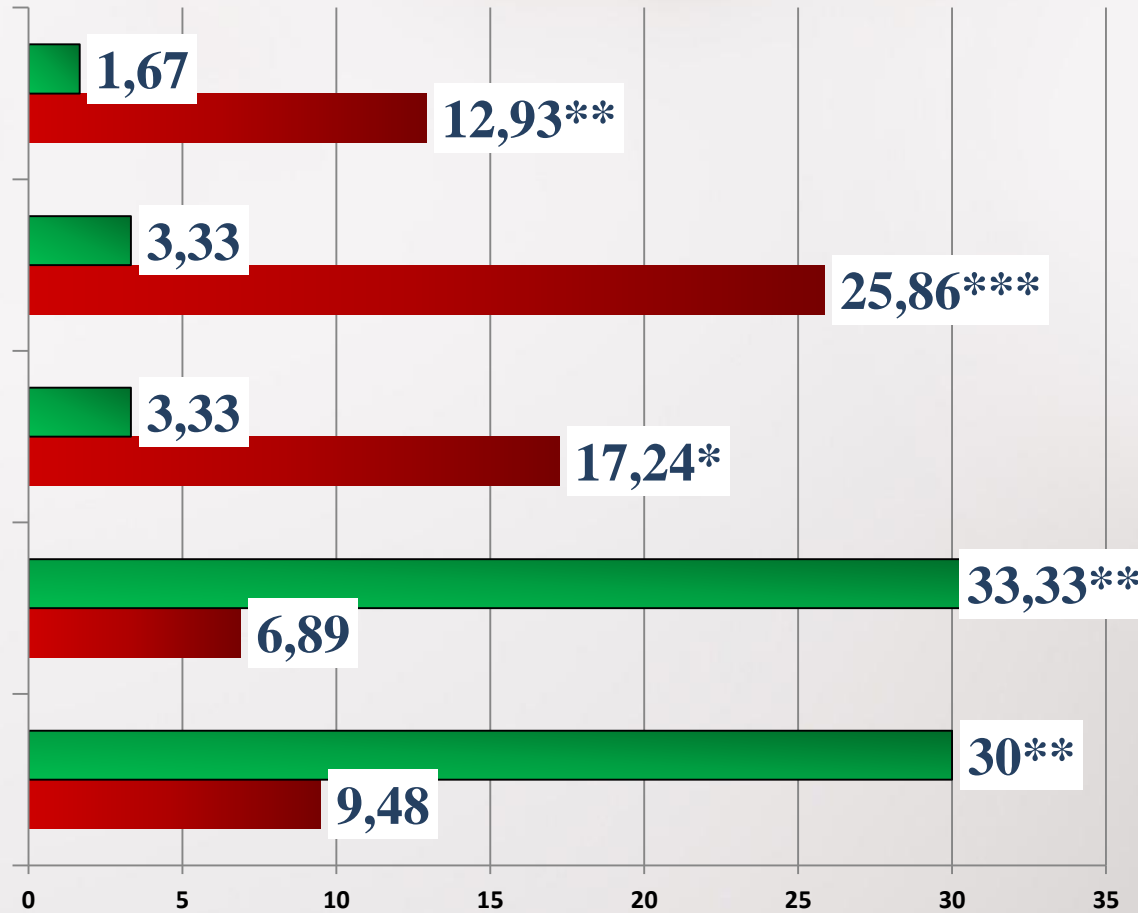

Екзогенні фактори

1. Шкідливі умови роботи батьків на момент зачаття дитиною
2. Шкідливі звички батьків під час вагітності
3. Стрес у матері під час вагітності
4. Родина повна, неповна, неблагополучна
5. Стрес у дитини вдома та в навчальному закладі
6. Шкідливі звички у дитини та підлітка
7. Тип харчування – повноцінне або неповноцінне
8. Застосування гаджетів та інтернету

Негативні чинники в сім'ях дівчат з олігоменореєю та здорових однолітків, %

Стрес в загальній групі батьків до настання вагітності у матері

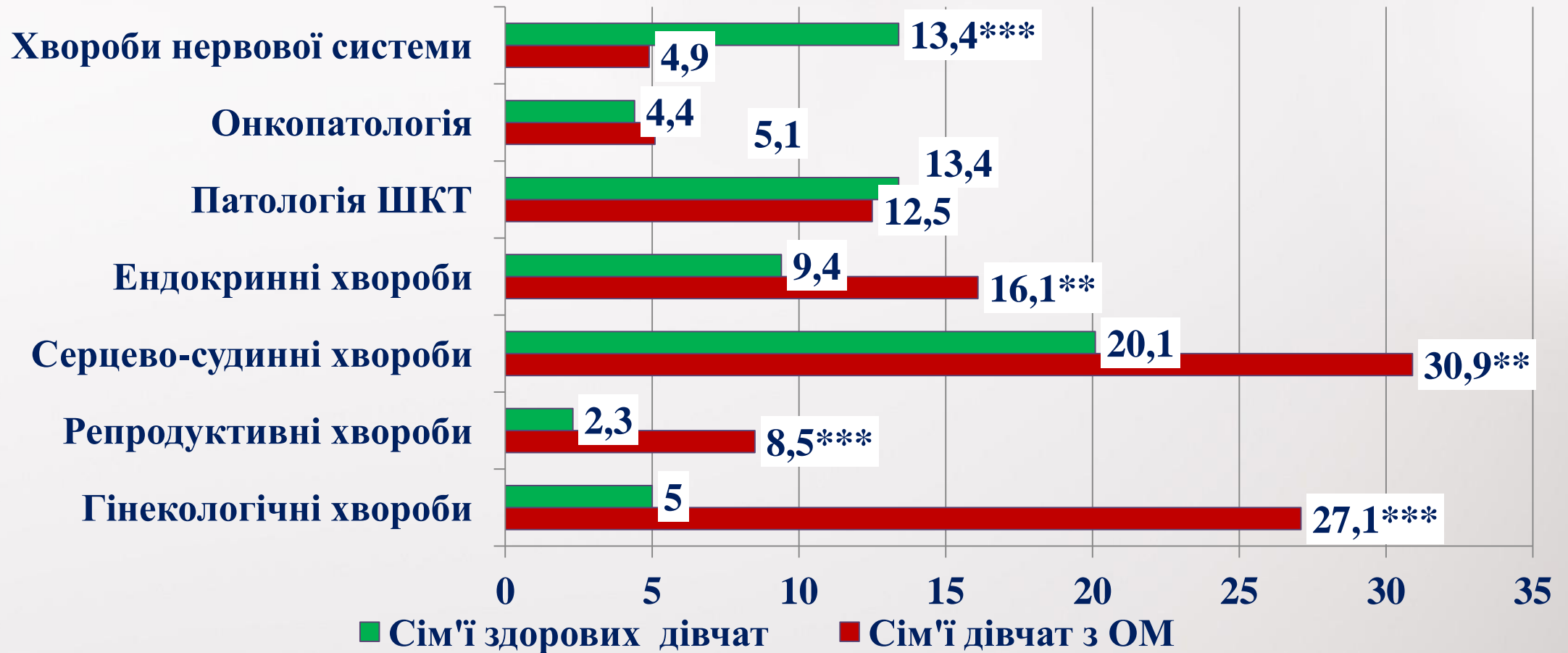

■ Батьки здорових дівчат

■ Батьки дівчат з ОМ

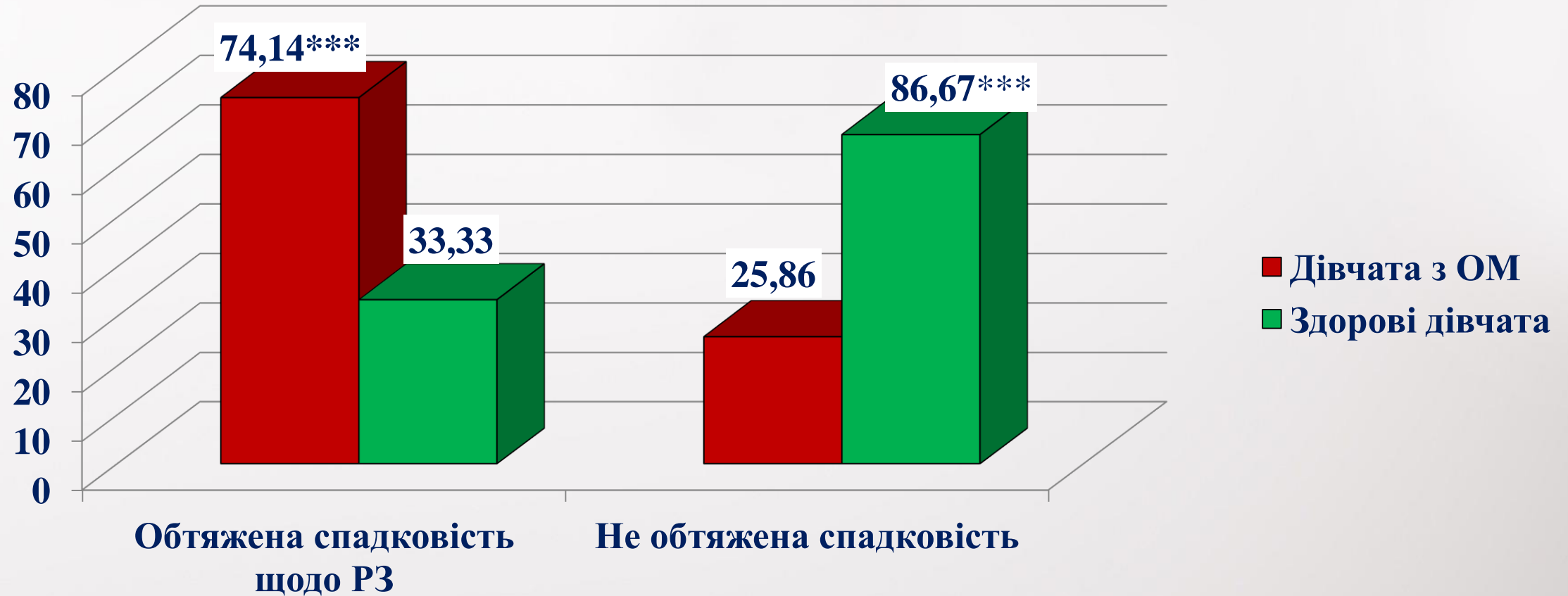
Достовірність розбіжностей між групами дівчат: * – $p < 0,05$; ** – $p < 0,01$; *** – $p < 0,001$

Порівняння частоти мультифакторних хвороб у дівчат з олігоменореєю та здорових однолітків, %

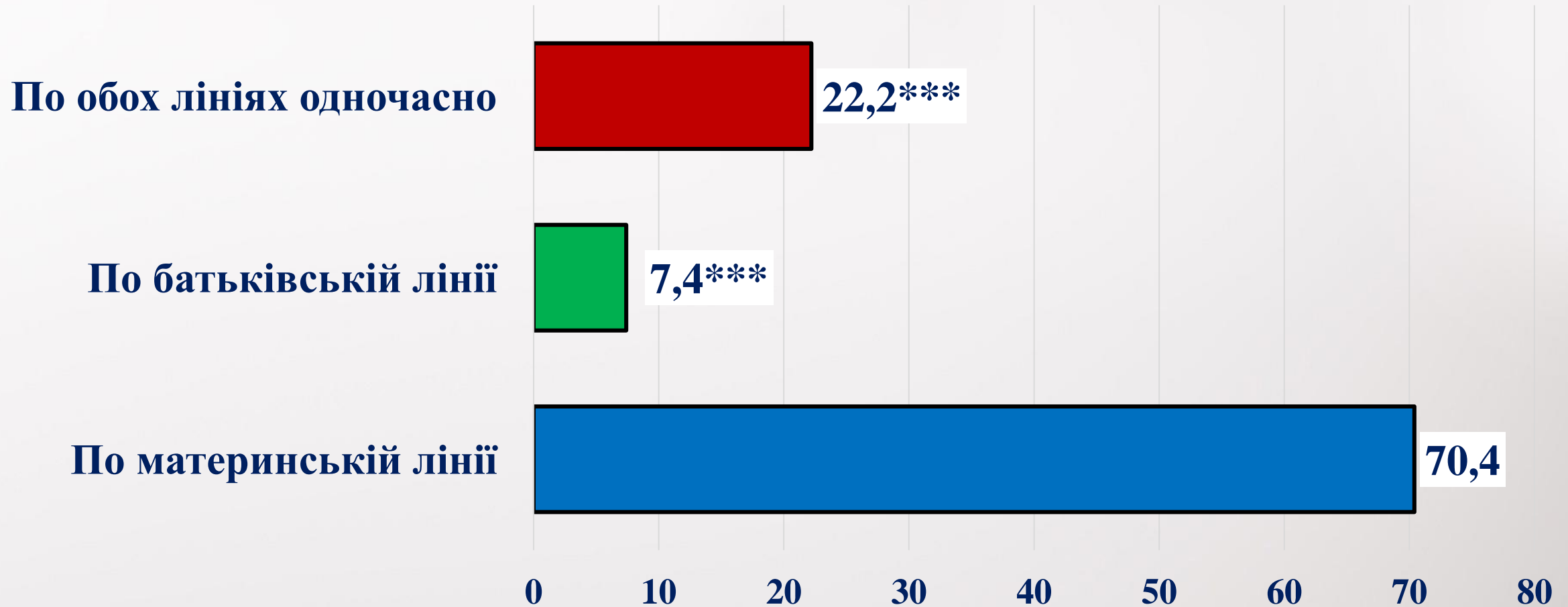
Достовірність відмінностей: ** – $p < 0,01$; *** – $p < 0,001$

Наявність спадкової обтяженості щодо порушень статевих системи у дівчат з олігоменореєю, %

Достовірність розбіжностей: *** – $p < 0,001$

Передача патологічних ознак по лініях спорідненості у дівчат з олігоменореєю, %

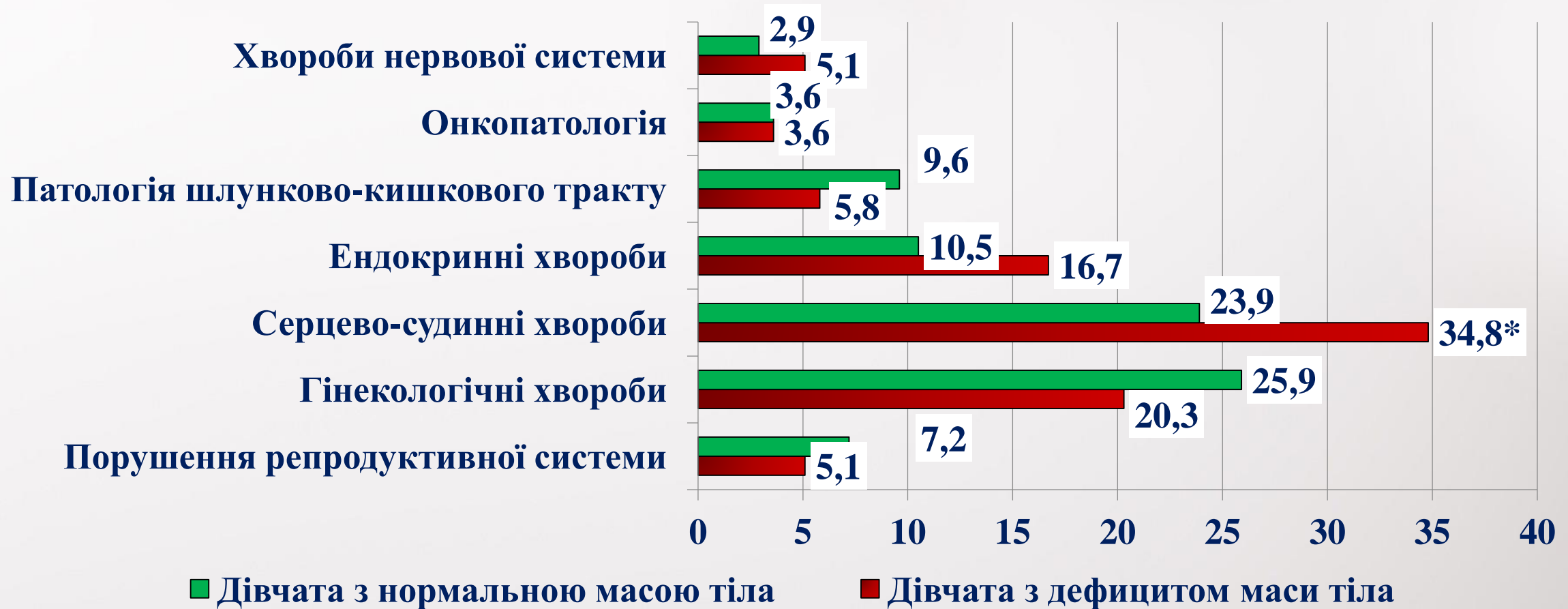
*** – Достовірність розбіжностей: $p < 0,001$

Загальна частота порушень репродуктивної системи у родичок першого, другого і третього ступенів спорідненості дівчат з олігоменореєю

Категорії обстежених родичів	Загальна кількість n	Із них родичок із захворюваннями репродуктивної системи	
		N	%
Матері	58	19	32,76***
Сестри	18	3	16,67**
Бабусі	57	2	3,51***
Тітки	41	4	9,76**
Полусибси (сестри)	7	0	0,00***
Двоюрідні сестри	46	6	13,04**
Прабабусі	2	0	0,00***

Достовірність відмінностей за t – критерієм: ** – $p < 0,01$; *** – $p < 0,001$

Порівняння частоти мультифакторних хвороб у дівчат з різною масою тіла при олігоменореї, %

Достовірність відмінностей: * – $p < 0,05$

ВИСНОВКИ

1. Встановлено спадкову обтяженість щодо порушень репродуктивної системи в 74,14 %, незапальних гінекологічних захворювань в 63,79 % сімей дівчат з олігоменореєю, причому передача патологічних ознак вірогідно частіше спостерігалась по материнській лінії, ніж по батьківській лінії та обох лініях одночасно.
2. Вірогідність розвитку гінекологічних хвороб в сім'ях дівчат з ОМ за наявності обтяженого сімейного аналізу щодо гінекологічних хвороб збільшувалась в 7 разів, щодо репродуктивних порушень – у 3,9 разів.
3. Серед перинатальних та постнатальних чинників в родах дівчат з олігоменореєю превалювали: шкідливі звички в загальній групі батьків та особливо у матерів до настання та в період вагітності; сильний емоційний стрес у матерів до настання та протягом вагітності; загроза переривання вагітності; стрес у дівчат вдома; наявність хронічних дитячих інфекційних захворювань тощо.

Дякую за увагу